

การพัฒนาหนังสือเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เรื่องชนกชาดกในทศชาติชาดก
ตอนบำเพ็ญเพียรวิริยะบารมี เพื่อส่งเสริมความตระหนักรู้คุณธรรมด้านความอดทน

DEVELOPMENT OF AN AUDIOBOOK VIA SOCIAL MEDIA ON THE STORY OF MAHAJANAKA
FROM THE TEN INCARNATIONS IN ASCETICISM FOR ENHANCING PATIENCE

สมใจ สืบเสาะ¹, สิริวรรณพิชา ธนจิราวัฒน์ และนันณัฐฐ์ จิรภัทร์วารกุล
Somjai Suebsor¹, Zirivarnphicha Thanajirawat and Nannat Jirapatwarakul
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
Rajamangala University of Technology Rattanakosin
Email: somjai.sub@rmutr.ac.th¹

Received 20 November 2021; Revised 29 April 2022; Accepted 6 May 2022.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาหนังสือเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เรื่องชนกชาดกในทศชาติชาดก 2) เพื่อเปรียบเทียบความตระหนักรู้ก่อนและหลังการรับฟังหนังสือเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เรื่อง ชนกชาดก ในทศชาติชาดก 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการรับฟังหนังสือเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เรื่องชนกชาดก ในทศชาติชาดก เป็นงานวิจัยแบบผสมวิธี พื้นที่วิจัยได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน โดยการสุ่มอย่างง่ายประเมินความพึงพอใจในการรับฟัง และกลุ่มทดลองโดยการเลือกแบบเจาะจงจำนวน 50 คน แบ่งการทดลองรายบุคคลจำนวน 3 คน ทดลองกลุ่มย่อยจำนวน 12 คน ทดลองกลุ่มใหญ่ จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ชนิด คือ 1) หนังสือเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่พัฒนาขึ้น 2) แบบทดสอบวัดความตระหนักรู้คุณธรรมด้านความอดทน 3) แบบสอบถามความพึงพอใจในการรับฟัง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติค่าที่

ผลการวิจัยพบว่า 1) หนังสือเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เรื่องชนกชาดก ในทศชาติชาดก เพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความอดทน ภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด 2) การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความตระหนักรู้คุณธรรมด้านความอดทนหลังการรับฟังหนังสือเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เรื่องชนกชาดก ในทศชาติชาดก ทำให้ผู้รับฟังมีความตระหนักรู้คุณธรรมด้านความอดทนสูงกว่าก่อนรับฟัง อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ความพึงพอใจต่อการรับฟัง หนังสือเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เรื่องชนกชาดก ในทศชาติชาดก เพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความอดทน ภาพรวมผู้รับฟังมีความพึงพอใจในระดับมาก

คำสำคัญ: หนังสือเสียง ; สื่อสังคมออนไลน์ ; คุณธรรมด้านความอดทน

Abstract

The objectives of this research were: 1) To develop audiobooks via social media on the story of Mahajanaka from The Ten incarnations 2) To compare the awareness before and after listening to audiobooks via social media on the story of Mahajanaka from The Ten

incarnations 3) To study the satisfaction of listening to audiobooks via social media on the story of Mahajanaka from The Ten incarnations. It was mixed methods research. The research area was Rajamangala University of Technology Rattanakosin. The sample group was 400 students. The samples were selected using simple random sampling to assess their listening satisfaction. An experimental group of 50 subjects was selected using purposive sampling. The experiment was divided into 3 individuals, a small group of 12 and a large group of 30. There were three types of research instruments used in research: 1) Audiobooks via social media developed 2) Assessment test on the story of Mahajanaka from The Ten incarnations for Enhancing Patience and 3) Satisfaction questionnaire for listening to audiobooks. The data were analyzed using mean, standard deviation, and t-test.

The results showed that: 1. The overall quality of audiobooks via social media on the story of Mahajanaka from the Ten incarnations for enhancing patience was at the highest level. 2. Comparison of average scores in awareness of audiobooks via social media on the story of Mahajanaka from The Ten incarnations for enhancing patience indicated that listeners had a statistically significantly higher level than before listening at the .05. 3. The overall satisfaction of listening to audiobooks via social media on the story of Mahajanaka from the Ten incarnations for enhancing patience was a high-level satisfaction among the listeners.

Keywords: 1. audiobooks 2. social media 3. patience

บทนำ

ปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกมิติทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยี อันเป็นผลมาจากการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ และการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจการเมืองโลก มีผลทำให้ประเทศต่าง ๆ ในโลกต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน และมีความเชื่อมโยงระหว่างกันมากขึ้น โลกที่เคยกว้างใหญ่กลับเล็กลง ดินแดนแต่ละประเทศที่อยู่ห่างไกลกันสามารถติดต่อกันได้ภายในเวลาเสี้ยววินาทีที่ประดุจเป็นหมู่บ้าน (Global Village) ภูเขาและทะเล ซึ่งเป็นพรมแดนธรรมชาติ ที่เคยเป็นอุปสรรคในการติดต่อไปมาหาสู่ ดูเสมือนเลือนหายไปจนกลายเป็นโลกไร้พรมแดนซึ่งประเทศไทยเองได้ก้าวเข้าสู่โลกแห่งโลกาภิวัตน์อย่างเต็มตัว โดยเริ่มมาตั้งแต่ พ.ศ. 2533 จนถึงปัจจุบัน สังคมไทยและคนในสังคมมีการเปลี่ยนแปลงในด้านวิถีการดำเนินชีวิตและวิถีวัฒนธรรมในภาพรวมได้รับประโยชน์ในหลายด้านไม่ว่าจะเป็นการดำรงชีวิตที่สะดวกสบายมากขึ้น การเข้าถึงข่าวสารที่ทันสมัยได้ทั่วโลก เศรษฐกิจเติบโต มีแนวทางการประกอบอาชีพมากขึ้นจากการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ในประเทศไทย การพัฒนาเหล่านี้ จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลาย ๆ ประการเกื้อหนุนกัน แต่ปัจจัยหลักของการพัฒนา จำเป็นต้องอาศัยทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ ซึ่งบุคคลที่มีคุณภาพนั้น จะต้องมีความสมบัติทั้งทางด้านสมรรถภาพทางร่างกายแข็งแรงและจิตใจที่ดี มีสติปัญญา มีความรู้ความสามารถ มีความอดทน ขยันขันแข็ง ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก เผชิญปัญหาและอุปสรรคด้วยความมุ่งมั่น คุณสมบัติเหล่านี้ จำเป็นต้องถูกหล่อหลอมให้เกิดขึ้นในตัวบุคคลของเยาวชนไทย

นอกจากนี้คงไม่สามารถปฏิเสธได้ว่าในแง่ของผลกระทบที่คนไทยต้องเผชิญนั้นมีหลายด้านเช่นกัน ทั้งวิกฤตเรื่องค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม และพฤติกรรมที่มีการเลียนแบบวัฒนธรรมการบริโภคนิยม วัตถุนิยม และการให้ความสำคัญกับเงินตราเป็นตัวตั้ง การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมีผลกระทบโดยตรงต่อสถาบันครอบครัว

ครอบครัวไทยมีความอ่อนแอลงเรื่อย ๆ สัมพันธภาพและความเกื้อกูลของคนในครอบครัวลดน้อยลง พ่อแม่ผู้ปกครองไม่สามารถทำหน้าที่อบรมสั่งสอนและขัดเกลาสมาชิกในครอบครัวให้เป็นคนดีมีการเจริญเติบโตตามวัยได้จึงทำให้เด็กไทยในปัจจุบันตกเป็นเหยื่อของค่านิยมผิด ๆ ในด้านวัตถุนิยม บริโภคนิยม ติดอบายมุข ติดยาเสพติด ไม่สนใจศึกษาเล่าเรียน มีนิสัยก้าวร้าว ชอบใช้ความรุนแรง มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร มีการตั้งครุภรณ์ก่อนวัยอันควรและขาดความอดทนอดกลั้น ปัญหาพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในสังคมไทยที่ปรากฏผ่านทางสื่อต่างๆ มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งเกิดจากการทะเลาะวิวาท ชกต่อย ทำร้ายร่างกาย การพกพาอาวุธ โดยเฉพาะพฤติกรรมทะเลาะวิวาทเป็นกลุ่ม หรือที่เรียกว่า “ยกพวกตีกัน” สาเหตุของความขัดแย้งและการทะเลาะวิวาทของวัยรุ่นมาจากสาเหตุต่างๆ ดังนี้ 1) สาเหตุส่วนบุคคล การศึกษาพบว่า ความรุนแรงส่วนใหญ่เกิดขึ้นโดยวัยรุ่นชาย ได้แก่ การมีพฤติกรรมเกเร ก้าวร้าว ความโกรธบันดาลโทสะ คึกคะนอง ขาดความอดทนควบคุมอารมณ์ตนเองไม่ได้ 2) สาเหตุที่เกิดจากครอบครัว เช่น พ่อแม่ผู้ปกครองไม่ดูแลเอาใจใส่บุตรหลาน ครอบครัวไม่อบอุ่น พ่อแม่แยกทางกัน ครอบครัวเข้มงวดหรือตามใจเกินไป 3) สาเหตุที่เกิดจากเพื่อน เช่น การถูกเพื่อนชักชวนให้กระทำความผิด รักเพื่อนรักสถาบัน ต้องการช่วยเพื่อนเพราะคนในกลุ่มเพื่อนเคยถูกทำร้ายมาก่อนและต้องการแก้แค้น 4) สาเหตุที่เกิดจากสภาพแวดล้อม เช่น สถานบันเทิง บนท้องถนน หรือสถานที่จัดงานตามเทศกาลต่างๆ เป็นต้น และ 5) สาเหตุอื่นๆ ได้แก่ การดื่มสุรา แอลกอฮอล์ หรือการใช้สารเสพติด การพูดจาขี้ขลาด การปะทะคารมกัน ซึ่งผลของความรุนแรงในวัยรุ่นส่งผลให้เกิดการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร การบาดเจ็บและทุพพลภาพ นอกจากนี้ ยังทำให้วัยรุ่นเสียโอกาสหลายอย่างในชีวิต รวมทั้งอาจก่อให้เกิดปัญหาทางจิตและสังคมอื่นๆ ตามมาอีกมากมาย ผลดังกล่าวไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะกับวัยรุ่นที่ถูกกระทำเท่านั้น แต่เกิดขึ้นกับวัยรุ่นที่เป็นผู้กระทำเช่นกัน รวมทั้งครอบครัว ชุมชน และสังคมโดยรวมอีกด้วย (Department of Mental Health, (2019)

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้นได้มีหน่วยงานหลายภาคส่วนออกมาช่วยกันผลักดันและจัดโครงการเพื่อรณรงค์และสรรหากิจกรรมเพื่อพัฒนาและป้องกันเด็กไทยไม่ให้ตกเป็นเหยื่อของค่านิยมผิดๆ ตลอดจนมีผลงานวิจัยมากมายที่มีเป้าประสงค์พัฒนาศักยภาพของเยาวชนไทยยุคใหม่ ทั้งนี้ทีมคณะผู้วิจัยมีความตระหนักและต้องการเป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมเยาวชนไทยให้เติบโตอย่างถูกทางจนก้าวไปสู่การใช้ชีวิตในวัยผู้ใหญ่อย่างสมบูรณ์ โดยได้เล็งเห็นถึงปัญหาด้านการขาดความอดทนอดกลั้น การขาดความมุ่งมั่นพยายามของเยาวชนไทยเป็นสำคัญ เนื่องจากการจะทำงานให้มีก้าวหน้าประสบความสำเร็จได้นั้นต้องผ่านปัญหาและอุปสรรคมากมาย หากบุคคล ชุมชน และสังคมในโลก ขาดความอดทน ย่อมก่อให้เกิดปัญหาตั้งแต่ระดับปัจเจกชนและอาจขยายกว้างออกไปจนถึงระดับสังคมโลก ทำให้เกิดผลลัพธ์ในเชิงลบ กล่าวคือในระดับบุคคลนั้นทำให้ศักยภาพในการทำงาน การเรียน การดำเนินชีวิตของบุคคลลดลงหรือล้มเหลวได้ ซึ่งคนที่ขาดความอดทนพยายามแม้แต่การใช้ชีวิตไปแต่ละวันก็ยังนับว่าเป็นเรื่องยาก และคนเหล่านี้ก็ไม่สามารถที่จะเอาชนะและประสบความสำเร็จอะไรได้เลย ดังนั้นจึงเป็นความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องแก้ไขหรือส่งเสริมเพื่อให้เยาวชนไทยได้รับการอบรมการชี้แนะที่ถูกต้องเหมาะสม ในเรื่องการรู้จักควบคุม รู้จักเอาชนะใจตัวเอง มีความอดทน เพียรพยายาม ที่จะทำตัวเองให้ก้าวหน้าและดีที่สุด ซึ่งคุณธรรมด้านความอดทนหรือขันติธรรมนี้เป็นคุณสมบัติพื้นฐานที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีสันติภาพ ทั้งนี้โดยเฉพาะประชาคมโลกมีความแตกต่างกันด้วยความหลากหลายทั้งในเรื่องเชื้อชาติ ชนชั้น วรณะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี ศาสนา ระบบการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ถ้าหากผู้นำประเทศ และชาวโลกถือปฏิบัติคุณธรรมด้านความอดทนหรือขันติธรรมแล้วย่อมสามารถระงับความขัดแย้ง ความมีอคติ นำไปสู่ความสงบสุขและสันติภาพของโลกได้อย่างแท้จริง (Phan Wannamethi, 2011); UNESCO and the Ministry of Education. (1999)

คณะผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการผลิตหนังสือเสียง เพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความอดทน โดยผ่านสื่อสังคมออนไลน์เพื่อให้เข้าถึงเยาวชนรุ่นใหม่ ซึ่งเป็นสื่อที่มีการนำเสนอเนื้อหาอย่างสร้างสรรค์ สื่อสารเชิงบวก ซึ่งจะเป็นตัวอย่างและต้นแบบที่ดีได้ และผู้รับฟังสามารถตัดสินใจเลือกปฏิบัติในสิ่งที่เหมาะสม เป็นการช่วยการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในทุกภาคส่วนควบคู่ไปกับการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ที่ดี เปรียบเสมือนวัคซีน สร้างภูมิคุ้มกันต้านทานเป็นเกราะป้องกันความรุนแรงในเยาวชนรุ่นใหม่ได้ ซึ่งความสามารถของสื่อสังคมออนไลน์เกิดเป็นกระแสที่ใคร ๆ ก็ต้องฟังประเด็นสนใจ อีกทั้ง การเลือกเรื่องชนกชาดก ในทศชาติชาดก ตอนวิริยะบำเพ็ญเพียรบารมี มาผลิตหนังสือเสียงนั้น เนื่องจากเรื่องนี้เป็นพระชาติที่พระโพธิสัตว์ทรงบำเพ็ญ วิริยะบารมี อันจะเป็นตัวอย่างอันดีที่จะได้นำมาหยิบยกให้เยาวชนคนรุ่นใหม่ได้นำไปเป็นแนวปฏิบัติ หรือเป็นแรงบันดาลใจในการใช้ความพากเพียรพยายาม สร้างความอดทนอดกลั้นเพื่อต่อสู้กับปัญหาและเผชิญกับอุปสรรคให้เด็กเยาวชนรุ่นใหม่เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีและมีคุณภาพในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหนังสือเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เรื่องชนกชาดก ในทศชาติชาดก ตอนบำเพ็ญเพียรวิริยะบารมี ที่มีคุณภาพ
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความตระรู้ก่อนและหลังการรับฟังหนังสือเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เรื่อง ชนกชาดก ในทศชาติชาดก ตอนบำเพ็ญเพียรวิริยะบารมี ที่พัฒนาขึ้น
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการรับฟังหนังสือเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เรื่องชนกชาดก ในทศชาติชาดก ตอนบำเพ็ญเพียรวิริยะบารมี ที่พัฒนาขึ้น

สมมติฐานการวิจัย

การรับฟังหนังสือเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เรื่อง ชนกชาดกในทศชาติชาดก ตอนบำเพ็ญเพียรวิริยะบารมี เพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความอดทน ทำให้ผู้รับฟังมีความตระหนักรู้คุณธรรมด้านความอดทนสูงกว่าก่อนรับฟัง

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดเกี่ยวกับหนังสือเสียง หนังสือเสียงเป็นสื่อที่บันทึกจากหนังสือแบบเรียนหรือสื่อสิ่งพิมพ์ที่นำมาอ่านและบันทึกเสียงในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ผู้พิการทางสายตาหรือผู้ที่บกพร่องด้านการอ่านและผู้ต้องการรับรู้เนื้อหาของหนังสือผ่านทางวิธีการฟังแทนการอ่านด้วยสายตา การผลิตหนังสือเสียงต้องมีการเตรียมตัวและทำความเข้าใจในการอ่านหนังสือเสียง ซึ่งเป็นเรื่องที่ประณีตและละเอียดอ่อน ไม่ใช่การอ่านให้หนังสือจบเล่มเพื่อบันทึกเสียง ซึ่งแนวคิดดังกล่าวจะมีส่วนช่วยในการทำความเข้าใจและพัฒนาหนังสือเสียง “พระมหาชนกในทศชาติชาดก ตอนบำเพ็ญเพียรวิริยะบารมี”

2. แนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรมด้านความอดทน ความอดทน หมายถึงความเข้มแข็ง ความหนักแน่นของจิตใจในการควบคุมอารมณ์ จิตใจ ร่างกายให้สามารถเผชิญเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ ความอดทน (ขันติ) หมายถึงความสามารถในการควบคุมอารมณ์ของตนเองด้วยความเข้มแข็งทางจิตใจ มีอารมณ์มั่นคง ไม่หวั่นไหวง่าย ไม่ยอมแพ้ต่ออุปสรรคต่าง ๆ ที่มากระทบและเข้ามาขัดขวางในการทำงาน โดยใช้สติปัญญา การคิดไตร่ตรอง และควบคุมอารมณ์ตนเองให้เป็นคนมีเหตุมีผลอยู่ตลอดเวลา และอดทนต่อความยากลำบาก อดต่อการตรากตรำทำงาน อดทนต่อการเจ็บใจ อดทนต่อกิเลส และปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น พยายามฝึกฝนงานที่ทำ เมื่อได้รับงาน

ที่ยากเกิดก็พยายามศึกษาเพิ่มเติมให้ทำงานได้สำเร็จให้ประสบความสำเร็จ ความอดทน หมายถึง อดกลั้นไม่แสดงอาการทุกข์ ร้อน หรือไม่พอใจ ชวนเฉยๆออกมาให้เห็น (Phra Thammakitiwong (Thongdee Suratecho), (2008) ความอดทน คือ การไม่ยอมแพ้อุปสรรคและไม่กลัวความยากลำบากโดยบากบั่นทำงานอย่างไม่ท้อแท้ไม่ท้อถอยจนงานสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี (Weera Ampansuk, 2017) สรุปได้ว่า ความอดทนเป็นลักษณะของความเข้มแข็ง ความหนักแน่นของจิตใจ เมื่อมีทั้งสิ่งที่ดีและไม่ดีมากระทบต่อร่างกายและจิตใจก็รักษาสภาพความสงบของจิตใจเอาไว้ได้ เพื่อนำพาตนเองให้ผ่านพ้นปัญหา นำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของความสำเร็จ อีกทั้ง ความอดทนยังเป็นพื้นฐานของคุณธรรมข้ออื่น ๆ เนื่องจากคุณธรรมทุกข้อต้องอาศัยความอดทนอดกลั้นจึงจะพัฒนาได้สำเร็จ ดังนั้น แนวคิดนี้จึงมีส่วนสำคัญในการทำความเข้าใจกลุ่มตัวอย่างในด้านความอดทนได้อย่างลึกซึ้งเพราะเป็นคุณสมบัติพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีสันติภาพ

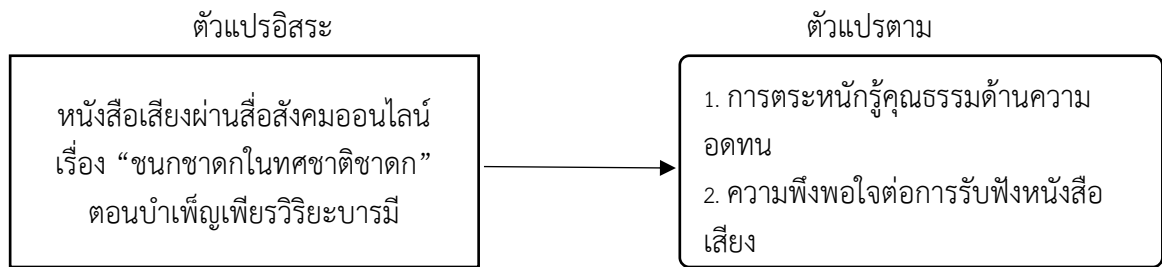
3. แนวคิดเกี่ยวกับการตระหนักรู้คุณธรรมด้านความอดทน การตระหนักรู้ หมายถึง บุคคลหนึ่งรู้บางสิ่ง และมันกลายเป็นส่วนหนึ่งของเขา การตระหนักรู้คุณธรรมด้านความอดทน เป็นสิ่งที่จำเป็นทั้งด้านความคิด จิตวิญญาณและร่างกาย ที่ช่วยให้ปฏิบัติกิจการต่างๆ ด้วยทัศนคติที่เหมาะสมกับอุดมคติ ความเชื่อ คุณธรรม ฯลฯ หากบุคคลใดที่มีความตระหนักถึงคุณธรรมเกี่ยวกับความอดทนและได้รับการฝึกฝนอย่างเพียงพอ ก็จะสามารถทำความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายชีวิตได้ แนวคิดเกี่ยวกับการตระหนักรู้คุณธรรมด้านความอดทนจึงมีส่วนสำคัญในการศึกษากลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้

4. แนวคิดเกี่ยวกับพระมหาชนก พระมหาชนก เป็นเรื่องหนึ่งในทศชาติชาดก อันเป็นชาดก 10 ชาตีสุดท้ายก่อนที่พระโพธิสัตว์จะมาประสูติเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ และตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ชาดกเรื่องนี้เป็นการบำเพ็ญความเพียรเป็นบารมี พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงสนพระราชหฤทัยจึงทรงค้นเรื่องพระมหาชนกในพระไตรปิฎกและทรงแปลเป็นภาษาอังกฤษตรงจากมหาชนกชาดก ตั้งแต่ต้นเรื่อง โดยทรงดัดแปลงบางส่วนเพื่อให้เข้าใจง่ายขึ้น นอกจากนี้ ยังทรงแปลเป็นภาษาสันสกฤตประกอบอีกภาษารวมทั้งแผนที่ผิพระหัตถ์ แสดงสถานที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของเมืองโบราณบางแห่งและข้อมูลอุทุนิยมวิทยาเกี่ยวกับทิศทางลม กับกำหนดวันเดือนทะเลตลอดจนจุดอุปปางของเรืออัปโชค ทรงคาดคะเนโดยอาศัยข้อมูลทางโหราศาสตร์ แสดงถึงพระปรีชาในด้านอักษรศาสตร์ ภูมิศาสตร์และโหราศาสตร์ไทย โดยเนื้อเรื่องกล่าวถึงความอดทน ความเพียรพยายามของพระมหาชนก ดังนั้น แนวคิดดังกล่าวจึงมีส่วนสำคัญในการสร้างการตระหนักรู้ของผู้เรียน จากการที่พัฒนามาอยู่ในรูปแบบของหนังสือเสียง อีกทั้งมีส่วนสำคัญในการสร้างหนังสือเสียงเรื่อง “พระมหาชนกในทศชาติชาดก” อีกด้วย

5. สื่อสังคมออนไลน์สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) หมายถึง สื่อที่ผู้ส่งสารแบ่งปันสารซึ่งอยู่ในรูปแบบต่าง ๆ ไปยังผู้รับสารผ่านเครือข่ายออนไลน์ โดยสามารถโต้ตอบสารด้วยกัน ซึ่งสามารถแบ่งสื่อสังคมออนไลน์ออกเป็นประเภทต่าง ๆ คือ ไลน์ (Line) เฟสบุ๊ก (Facebook) บล็อก (Bloging) ทวิตเตอร์และไมโครบล็อก (Twitter and Microblogging) เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Networking) และการแบ่งปันสื่อทางออนไลน์ (Media Sharing) โซเชียลนิวส์และบุ๊กมาร์คกิ้ง (Social News and Bookmarking) กระทั่งออนไลน์ (Online Forum) ยูทูบ(youtube) สื่อสังคมออนไลน์เป็นกระแสที่ใคร ๆ ก็พึงประเด็นสนใจสามารถเข้าถึงกลุ่มเยาวชนรุ่นใหม่ได้ง่าย

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวคิดทฤษฎีประกอบด้วย แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับหนังสือเสียง แนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรมด้านความอดทน แนวคิดเกี่ยวกับการตระหนักรู้คุณธรรมด้านความอดทน และแนวคิดเกี่ยวกับพระมหาชนก และแนวคิดสื่อสังคมออนไลน์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินงานวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยแบบผสมวิธีโดยช่วงแรกเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการพัฒนาคุณภาพหนังสือเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์โดยใช้แนวคิดการพัฒนาหนังสือเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์เพื่อเข้าถึงเยาวชนรุ่นใหม่และแนวคิดคุณธรรมด้านความอดทนในพระชาติที่พระโพธิสัตว์บำเพ็ญวิริยะบารมีเป็นกรอบการวิจัย พื้นที่วิจัยคือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ทั้ง 4 พื้นที่ได้แก่วิทยาเขตพื้นที่วังไกลกังวล พื้นที่ศาลายา พื้นที่บึงพิตรพิมุขจักรวรรดิ และพื้นที่เพาะช่าง ช่วงที่สองเป็นงานวิจัยเชิงปริมาณเพื่อศึกษาเปรียบเทียบความตระหนักรู้คุณธรรมด้านความอดทนและเพื่อศึกษาความพึงพอใจในการรับฟัง โดยมีการแบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาหนังสือเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เรื่องชนกชาตก ในทศชาติชาดก ตอนบำเพ็ญเพียรวิริยะบารมี ที่มีคุณภาพ

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพด้านเนื้อหา ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิหรือนักวิชาการที่มีประสบการณ์ทำงาน ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sample)

1.2 ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพด้านการผลิตสื่อ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและผลิตสื่อ ด้านสื่อสารมวลชนหรือมีประสบการณ์สอนในสถาบันอุดมศึกษา เกี่ยวข้องกับการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sample)

1.3 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ที่มีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sample)

1.4 กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักศึกษาวิทยาลัยเพาะช่าง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ โดยการเลือกแบบเจาะจงจำนวน 50 คนเป็นกลุ่มทดลอง เพื่อใช้สำหรับพัฒนาหนังสือเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เรื่องชนกชาตกในทศชาติชาดก โดยผู้วิจัยแบ่งการทดลองเป็น 3 ขั้นตอน

ทดลองครั้งที่ 1 ทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง 3 คน เพื่อทดสอบคุณภาพเบื้องต้นตรวจสอบความเข้าใจของเนื้อหา การสื่อความหมาย ความชัดเจนของเสียง โดยการสังเกตและสัมภาษณ์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขเพื่อใช้ทดลองขั้นตอนต่อไป

ผลการทดลองครั้งที่ 1 สามารถสรุปได้ดังนี้ เนื้อหาของหนังสือเสียงมีความเข้าใจดีแต่ต้องการให้ปรับด้านลีลาการใช้เสียงของนักแสดงเหมาะสมกับบุคลิกภาพของตัวละครแต่ละตัว ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะเพื่อใช้ในการทดลองในขั้นตอนต่อไป

ทดลองครั้งที่ 2 ทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 12 คน โดยการทำแบบวัดความอดทนก่อนการรับฟังหนังสือเสียงที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น (pretest) และให้รับฟังหนังสือเสียงที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น จากนั้นให้ทำแบบทดสอบวัดความอดทนอีกครั้ง (posttest) เพื่อหาประสิทธิภาพและนำไปใช้ทดลองในขั้นตอนต่อไป

ผลการทดลองครั้งที่ 2 สามารถแสดงเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของสื่อหนังสือเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์เรื่องชนกชาดก ในทศชาติชาดก ตอนบำเพ็ญเพียร วิริยะ บารมี เพื่อส่งเสริมความตระหนักรู้คุณธรรมด้านความอดทน

แบบวัดความตระหนักรู้คุณธรรมด้านความอดทน	N	ก่อนรับฟังหนังสือเสียง		หลังรับฟังหนังสือเสียง	
		$\bar{X}_1$	SD ₁	$\bar{X}_2$	SD ₂
คะแนนความตระหนักรู้คุณธรรมด้านความอดทน	12	75.33	6.81	84.16	5.27

จากตารางที่ 1 พบว่าคะแนนเฉลี่ยหลังการรับฟังหนังสือเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์เรื่อง ชนกชาดก ในทศชาติชาดก ตอนบำเพ็ญเพียร วิริยะ บารมี เพื่อส่งเสริมความตระหนักรู้คุณธรรมด้านความอดทนสูงกว่าก่อนการรับฟัง แสดงว่าหนังสือเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เรื่อง ชนกชาดกในทศชาติชาดก ตอนบำเพ็ญเพียร วิริยะ บารมี ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพสามารถนำไปใช้ทดลองในขั้นตอนต่อไปตามวัตถุประสงค์การวิจัย

ทดลองครั้งที่ 3 ทำการทดลองการรับฟังหนังสือเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์เรื่องชนกชาดก ในทศชาติชาดก ตอนบำเพ็ญเพียร วิริยะ บารมี กับนักศึกษากลุ่มทดลองจำนวน คน 35 เป็นกลุ่มทดลองกลุ่มใหญ่ โดยการวัดความตระหนักรู้ คุณธรรมด้านความอดทน ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น (pretest) และให้รับฟังหนังสือเสียงที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น จากนั้นให้ทำแบบทดสอบความตระหนักรู้คุณธรรมด้านความอดทนอีกครั้ง (Posttest)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ชนิด ได้แก่

1) หนังสือเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เรื่องชนกชาดก ในทศชาติชาดกตอนบำเพ็ญเพียร วิริยะ บารมี เพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความอดทน

2) แบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อประเมินความเหมาะสมของหนังสือเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์เรื่องชนกชาดก ในทศชาติชาดกตอนบำเพ็ญเพียร วิริยะ บารมี เพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความอดทน ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อหาความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาเปรียบเทียบความตระรู้ก่อนและหลังการรับฟังหนังสือเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เรื่อง ชนกชาดก ในทศชาติชาดก ตอนบำเพ็ญเพียรวิริยะบารมี ที่พัฒนาขึ้น กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักศึกษาวิทยาลัยเพาะช่าง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ โดยการเลือกแบบเจาะจงจำนวน 35 คน เพื่อเป็นกลุ่มทดลองกลุ่มใหญ่ เครื่องมือที่ใช้ได้แก่แบบทดสอบวัดความตระหนักรู้คุณธรรมด้านความอดทนที่มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.93 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติค่าที (t-test) การศึกษาเพื่อเปรียบเทียบผลการเปลี่ยนแปลงความตระหนักรู้คุณธรรมด้านความอดทนก่อนการรับฟัง และหลังการรับฟังหนังสือเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่พัฒนาขึ้นสามารถแสดงผลเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยความตระหนักรู้คุณธรรมด้านความอดทน ก่อนและหลังการรับฟังหนังสือเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์ภาพรวม

แบบทดสอบ วัดความตระหนักรู้คุณธรรมด้านความอดทน	N	ก่อนรับฟัง หนังสือเสียง		หลังรับฟัง หนังสือเสียง		t-test	Sig (2-tailed)
		$\bar{X}_1$	SD ₁	$\bar{X}_2$	SD ₂		
คะแนนความตระหนักรู้คุณธรรมด้านความอดทน	35	62.17	7.11	64.86	7.46	-4.846	.000

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความตระหนักรู้คุณธรรมด้านความอดทน ในภาพรวม พบว่าคะแนนเฉลี่ยความหนักรู้คุณธรรมด้านความอดทน หลังการรับฟังหนังสือเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์สูงกว่าก่อนการรับฟังอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าหนังสือเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เรื่องชนกชาดก ในทศชาติชาดก ตอนบำเพ็ญเพียรวิริยะบารมี

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการรับฟังหนังสือเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เรื่องชนกชาดก ในทศชาติชาดก ตอนบำเพ็ญเพียรวิริยะบารมี ที่พัฒนาขึ้น พื้นที่วิจัยคือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ทั้ง 4 พื้นที่ได้แก่วิทยาเขตพื้นที่วังไกลกังวล พื้นที่ศาลายา พื้นที่บึงพระพิรุณจักรวรรดิ และพื้นที่เพาะช่าง จำนวน 11,220 คน (ข้อมูลสำนักงานการทะเบียนและวัดผลมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์, 2556) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ทั้ง 4 พื้นที่วังไกลกังวล พื้นที่ศาลายา พื้นที่บึงพระพิรุณจักรวรรดิ และพื้นที่เพาะช่าง โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรทาโร่ ยามาเน (Taro Yamane, 1973) ได้ขนาดตัวอย่าง 400 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างประเมินความพึงพอใจในการรับฟังหนังสือเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เรื่องชนกชาดก ในทศชาติชาดก ตอนบำเพ็ญเพียร วิริยะ บารมี เพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความอดทน เครื่องมือที่ใช้ได้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามความพึงพอใจหนังสือเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความอดทนที่มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.94 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการรับฟังหนังสือเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เรื่องชนกชาดก ในทศชาติชาดก ตอนบำเพ็ญเพียรวิริยะบารมี ที่พัฒนาขึ้น สามารถแสดงผลเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการรับฟังหนังสือเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เรื่องชนกชาดกในทศชาติชาดกที่พัฒนาขึ้น

ความพึงพอใจคุณภาพของหนังสือเสียง	ความคิดเห็นของรับฟังหนังสือเสียง		ระดับความพึงพอใจ
	$\bar{X}$	SD	
1. ค่าเฉลี่ยคุณภาพด้านเนื้อหา	4.27	.57	พึงพอใจมาก
2. ค่าเฉลี่ยองค์ประกอบของเสียงประกอบ (Sound effects)	4.27	.66	พึงพอใจมาก
3. ค่าเฉลี่ยเทคนิคการตัดต่อ	4.35	.56	พึงพอใจมาก
สรุปค่าเฉลี่ยรวม	4.28	.58	พึงพอใจมาก

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า หนังสือเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เรื่อง ชนกชาดก ในทศชาติชาดก ตอนบำเพ็ญเพียรวิริยะบารมี เพื่อส่งเสริมความตระหนักรู้คุณธรรมด้านความอดทนที่พัฒนาขึ้นผู้รับฟังมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก สามารถนำไปเผยแพร่ให้เยาวชนที่เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาชาติรับฟังต่อไปได้

ผลการวิจัย

1. การพัฒนาหนังสือเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เรื่อง ชนกชาดกในทศชาติชาดก ตอนบำเพ็ญเพียรวิริยะ บารมี เพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความอดทน

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพความเหมาะสมของหนังสือเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์เรื่อง ชนกชาดก ในทศชาติชาดก ตอนบำเพ็ญเพียร วิริยะ บารมี เพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความอดทน ที่พัฒนาขึ้น โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.61 อยู่ในระดับคุณภาพ

เหมาะสมมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 3 ด้านมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่า ด้านคุณภาพขององค์ประกอบของเสียงเสียงประกอบ (Sound effects) รองลงมาด้านคุณภาพเนื้อหา และคุณภาพด้านเทคนิคการตัดต่อ ตามลำดับ สามารถสรุปได้ว่าหนังสือเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์เรื่อง ชนกชาดกในทศชาติชาดก ตอนบำเพ็ญเพียร วิริยะ บารมี ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความอดทน ที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพอยู่ในระดับความเหมาะสมมากที่สุด ทั้ง 3 ด้านได้แก่ ด้านคุณภาพเนื้อหา คุณภาพขององค์ประกอบของเสียงเสียงประกอบ (Sound effects) และด้านคุณภาพด้านเทคนิคการตัดต่อ ซึ่งสามารถนำไปสู่กระบวนการทดลองศึกษาผลในการรับฟังต่อไป

2. การเปรียบเทียบความตระหนักรู้คุณธรรมด้านความอดทนของผู้รับฟัง หนังสือเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความอดทน

จากผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความตระหนักรู้คุณธรรมด้านความอดทน ในภาพรวมพบว่าคะแนนเฉลี่ยความตระหนักรู้คุณธรรมด้านความอดทน หลังการรับฟังหนังสือเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์สูงกว่าก่อนการรับฟังอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถสรุปได้ว่าหนังสือเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์เรื่อง ชนกชาดก ในทศชาติชาดก ตอนบำเพ็ญเพียรวิริยะบารมี ที่พัฒนาขึ้นสามารถส่งเสริมความตระหนักรู้คุณธรรมด้านความอดทน โดยทำให้กลุ่มตัวอย่างเกิดความตระหนักรู้คุณธรรมด้านความอดทนสูงกว่าก่อนการรับฟังเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ความพึงพอใจพอใจต่อการรับฟัง หนังสือเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เรื่อง ชนกชาดก ในทศชาติชาดก เพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความอดทน ที่พัฒนาขึ้น

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าผู้รับฟังหนังสือเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เรื่อง ชนกชาดก ในทศชาติชาดกตอนบำเพ็ญเพียร วิริยะ บารมี เพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความอดทน โดยภาพรวมผู้รับฟังมีความพึงพอใจในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่า ผู้รับมีความพึงพอใจด้านเทคนิคการตัดต่ออยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาผู้รับฟังมีความพึงพอใจด้านองค์ประกอบของเสียง เสียงประกอบ (Sound effects) และผู้รับฟังมีความพึงพอใจด้านเนื้อหา ตามลำดับ สามารถสรุปได้ว่าหนังสือเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์เรื่อง ชนกชาดกในทศชาติชาดก ตอนบำเพ็ญเพียร วิริยะ บารมี เพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความอดทน ที่พัฒนาขึ้นผู้รับฟังมีความพึงพอใจในระดับมาก ทั้ง 3 ด้านได้แก่ ด้านคุณภาพเนื้อหา คุณภาพขององค์ประกอบของเสียงเสียงประกอบ (Sound effects) และด้านคุณภาพด้านเทคนิคการตัดต่อสามารถนำไปเผยแพร่ให้แก่เยาวชนในประเทศชาติรับฟังได้

อภิปรายผลการวิจัย

1. การประเมินคุณภาพของหนังสือเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เรื่อง ชนกชาดกในทศชาติชาดก เพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความอดทน จากการศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ประกอบการพัฒนาหนังสือเสียง ผู้วิจัยได้ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษาจำนวน 5 ท่าน ประเมินความเหมาะสมของเนื้อหา องค์ประกอบของเสียง ดนตรีประกอบ และเทคนิคการตัดต่อ ที่พัฒนาขึ้น โดยใช้แนวคิดกระบวนการตรวจสอบคุณภาพรายการวิทยุกระจายเสียง (Sumon Yoosin and Kampoom Boonthawee (2011). ประกอบด้วยกระบวนการตรวจสอบ 3 ข้อดังนี้ 1) การตรวจสอบคุณภาพในขั้นเตรียมการผลิตรายการ 2) การตรวจสอบคุณภาพในขั้นบันทึกเสียง 3) การตรวจสอบคุณภาพหลังการผลิตรายการ มาเป็นแนวทางในการสร้างแบบประเมินคุณภาพของสื่อเสียงที่พัฒนาขึ้น โดยมีการวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบของแบบประเมิน ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบในการประเมิน 3 ด้านด้วยกันคือ 1) ด้านคุณภาพเนื้อหา 2) คุณภาพของ

องค์ประกอบของเสียงเสียงประกอบ (Sound effects) และ 3) ด้านคุณภาพด้านเทคนิคการตัดต่อ สอดคล้องกับ กุลนิษฐ์ ทองเงา (Thongngao, 2016) การตรวจสอบและประเมินคุณภาพรายการวิทยุกระจายเสียง แบบประเมินที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เรียกว่า แบบประเมินคุณภาพความเหมาะสมของการพัฒนาหนังสือเสียง ผ่านสื่อสังคมออนไลน์เรื่อง ชนกชาดก ในทศชาติชาดก ตอนบำเพ็ญเพียร วิริยะ บารมี เพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความอดทน จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษาพบว่า ประเมินคุณภาพความเหมาะสมของการพัฒนาหนังสือเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เรื่อง ชนกชาดก ในทศชาติชาดก ตอนบำเพ็ญเพียร วิริยะ บารมี ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อส่งเสริมความตระหนักรู้คุณธรรมด้านความอดทน มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด มีคุณภาพในการประเมินสื่อหนังสือเสียงได้

2. การเปรียบเทียบความตระหนักรู้คุณธรรมด้านความอดทน ก่อนการรับฟังและหลังการรับฟังหนังสือเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เรื่องชนกชาดก ในทศชาติชาดก ตอนบำเพ็ญเพียร วิริยะ บารมี จากผลการศึกษาพบว่าหลังจากที่กลุ่มตัวอย่างได้รับฟังหนังสือเสียงที่พัฒนาขึ้นมีความตระหนักรู้คุณธรรมด้านความอดทนในภาพรวมเพิ่มมากขึ้น และเพิ่มขึ้นมากที่สุดในข้อความอดทนต่อคำตักเตือนและยอมรับการปรับปรุงแก้ไขงาน แสดงถึงการเป็นผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงในการทำงานโดยสอดคล้องกับ นงนิภา ตุลยานนท์ และพรณิภา แจ่มสุวรรณ (Tulyanont and Jangsuwan, 2011) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ว่าเกิดจากความต้องการที่จะทำกิจกรรมหนึ่งกิจกรรมใดที่ได้รับผิดชอบอยู่ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ไม่ว่างงานนั้นจะมีความยากลำบากหรือมีอุปสรรคมากน้อยสักเพียงใดบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะอดทนและไม่เกิดความย่อท้อตรงกันข้ามจะยิ่งหาทางฟันฝ่าและเอาชนะปัญหานั้นด้วยตนเอง และลำดับรองลงมาคือมีความอดทนต่อปัญหาและอุปสรรคอดทนอดกลั้นต่อพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของผู้อื่นสร้างกำลังใจให้กับตนเองทางบวกและพยายามทำสิ่งดี ๆ เชื้อมั่นว่าจะประสบความสำเร็จได้ต้องลงมือทำมากกว่าการรอคอยโชคชะตาว่าสนาและแก้ไข ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำงาน แสดงถึงมีทัศนคติที่มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมเลือกตัดสินใจไม่ไห้ส่วนรวมเสียหายหรือเสียหายน้อยที่สุดและยังจัดการภารกิจส่วนตัวได้ รณณภัทร กตตน์วงศ์ (Kotwongsakorn, 2014) ได้กล่าวว่าความสามารถรวบรวมข้อมูลและประยุกต์ใช้ข้อมูลอย่างเหมาะสม สามารถตัดสินใจจัดการกับปัญหา และแก้ปัญหาที่ตนเองเผชิญกับชีวิตประจำวันได้โดยแสดงพฤติกรรมที่จริงอย่างสร้างสรรค์และตรงไปตรงมา ช่วยให้อำนาจชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับ แมกซ์ เวล (Maxwell, 1981) ที่ได้อธิบายองค์ประกอบของทักษะชีวิตที่เกี่ยวกับ ทักษะการแก้ปัญหา (Problem-Solving skill) ว่าชีวิตของมนุษย์ในแต่ละช่วงวัยต้องเผชิญกับความซับซ้อนที่เกิดขึ้นดังนั้นทักษะการแก้ปัญหาจึงมีความจำเป็นและมีส่วนสำคัญในการดำรงชีวิต ไม่ว่าจะเป็น ทักษะการค้นหาข้อมูล การตัดสินใจ ทักษะการคิดหาทางเลือกที่เหมาะสมซึ่งทักษะต่างๆ จะขึ้นอยู่กับการนำไปประยุกต์ใช้กับขอบข่ายชีวิตของแต่ละบุคคล เช่น ชีวิตการทำงาน ชีวิตการเรียน ชีวิตครอบครัว ชีวิตส่วนตัว เป็นต้น

สำหรับการทำงานบางครั้งอาจจะเหนื่อย หรือล้าเมื่อย ผิดหวัง แต่ก็ต้องทำงานต่อ และพยายามปรับความรู้สึกให้มีความสุข และสนุกกับการได้ทำงาน เพราะอย่างน้อยมันทำให้ตัวเองมีคุณค่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความอดทนกับเรื่องดังกล่าวได้ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ยังคงให้กำลังใจตัวเองให้อดทนต่อปัญหาอุปสรรคและถ้าเป็นเรื่องเกี่ยวกับการนัดหมายเวลากับคนรักแล้วผิดเวลานัดหมาย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความอดทนในระดับปานกลาง ซึ่งทั้งนี้ยังต้องการฟังคำอธิบายและพูดคุยถึงสาเหตุของการผิดเวลานัดหมาย เป็นการชี้ให้เห็นว่ายังมีบางส่วนที่จำเป็นเร่งด่วนต้องเติมเต็มทัศนคติเกี่ยวกับความอดทนทักษะการจัดการกับอารมณ์และความเครียด (Coping with Emotion and Stress) ความสามารถในการประเมินและรู้เท่าทันอารมณ์หรือความเครียดมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของคนเลือกใช่วิธีจัดการกับอารมณ์หรือความเครียดและมีวิธีป้องกันการเกิดอารมณ์หรือความเครียดที่เหมาะสมสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Zipora, Merav, Leichtentrirt (อ้างถึง

ใน Kunarak, 2016) ที่ได้ศึกษาผลของการฝึกทักษะชีวิตก่อนการรับรู้ของครูเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม และความสามารถแห่งตนซึ่งมุ่งเน้น ทักษะ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเป้าหมายชีวิตและการพัฒนาเอกลักษณ์แห่งตน ด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหาด้านสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และด้านการรักษาสุขภาพร่างกาย โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มครูที่ไม่ได้รับการฝึกทักษะชีวิต กลุ่มครูที่ได้รับการฝึก 1 ปี และกลุ่มครูที่ได้รับการฝึก 2 ปี ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มครูที่ได้รับการฝึกทักษะชีวิต 2 ปี มีระดับคะแนนในการรับรู้สภาพแวดล้อมและคะแนนในการเชื่อความสามารถแห่งตนมากกว่ากลุ่มอื่น และกลุ่มตัวอย่างยังขาดทักษะความอดทนต่อการทำงานร่วมกันเป็นทีม ขาดความรับผิดชอบต่องาน และความตรงเวลาในการทำงานให้บรรลุผลสำเร็จ ซึ่งทำให้สะท้อนให้เห็นว่าเด็กและเยาวชนไทยมีนิสัยที่ขาดความอดทน ไม่มีภูมิคุ้มกัน ไม่เข้มแข็งพึ่งตนเองไม่ได้ ตลอดจนไม่ได้รับการปลูกฝังหรือสั่งสอนให้มีความรับผิดชอบต่อสังคม (Office of Welfare Promotion and Protection of Children, Youth, Underprivileged, and Elderly, 2017) ทักษะความอดทนดังกล่าว มีแนวโน้มที่จะลดน้อยลง ควรเร่งส่งเสริมให้มีเพิ่มมากขึ้น

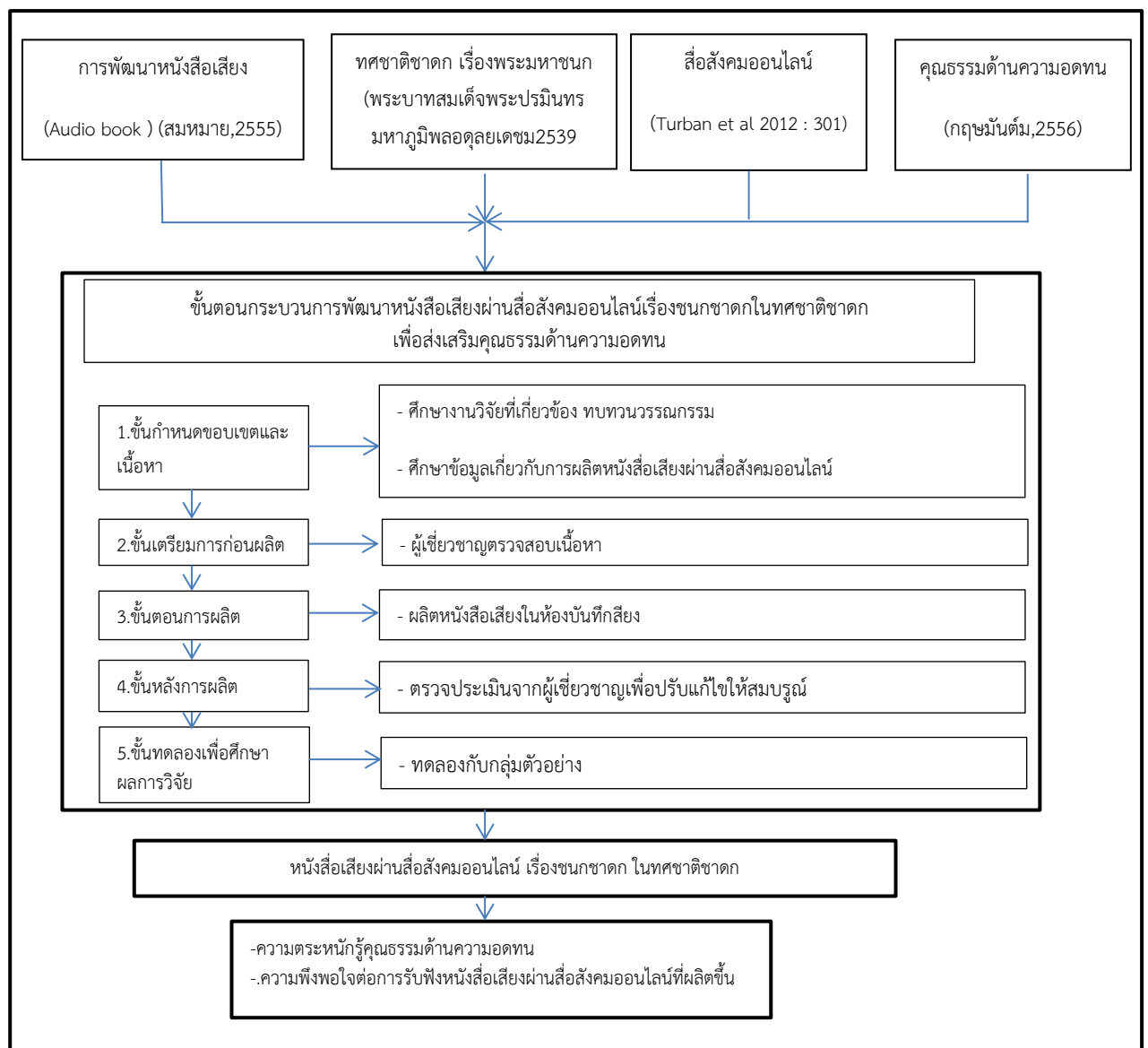
ทั้งนี้ความอดทนเป็นเรื่องสำคัญเพราะแม้ว่าบุคคลนั้นอาจเป็นคนฉลาด มีความสามารถรอบด้าน แต่ถ้าขาดความอดทน เป็นคนเห็นแก่ตัว เอาแต่ใจตัวเอง หรือว่ารักสนุก ควบคุมอารมณ์ไม่อยู่อาจจะเข้าไปสู่ความเสี่ยง เช่น ติดเหล้า การพนัน ยาเสพติด หมกมุ่นติดเกมก็เป็นได้ ดังนั้นหากต้องการให้เด็กและเยาวชนไทยมีคุณสมบัติที่ดีเทียบเท่ากับนานาชาติ จำเป็นต้องปรับปรุงพัฒนาทักษะและคุณลักษณะในหลายด้าน ทั้งในส่วนที่เราทราบดีอยู่แล้วและในส่วนที่มองข้าม โดยเฉพาะการเน้นคุณธรรมเพราะเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่จะเป็นตัวตัดสินว่าใครจะประสบความสำเร็จในชีวิต ไม่ว่าจะเป็น เรื่องการเรียน การทำงาน และครอบครัว ซึ่งขั้นต้น ความอดทนเป็นคุณธรรมขั้นพื้นฐานอันดับต้นๆที่ต้องส่งเสริมปลูกฝังให้มีในความคิด และการปฏิบัติของทุกคน

3. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้รับฟังหนังสือเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เรื่อง ชนชาดก ในทศชาติชาดก เพื่อส่งเสริมความตระหนักรู้คุณธรรมด้านความอดทน จากการรับฟังหนังสือเสียงที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ผู้วิจัยได้สอบถามผู้รับฟังหนังสือเสียงเกี่ยวกับ ความเหมาะสมของเนื้อหา องค์ประกอบของเสียงดนตรีประกอบ และเทคนิคการตัดต่อ จำนวน 400 คน ด้านความพึงพอใจต่อการรับฟังหนังสือเสียงเพื่อส่งเสริมตระหนักรู้คุณธรรมด้านความอดทน โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านความเหมาะสมของเนื้อหา ด้านองค์ประกอบของเสียง ดนตรีประกอบ และด้านเทคนิคการตัดต่อ จากการศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการรับฟังหนังสือเสียง ที่พัฒนาขึ้น ผู้รับฟังมีความพึงพอใจในระดับมาก ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณภาพเนื้อหา คุณภาพขององค์ประกอบของเสียงเสียงประกอบ (Sound effects) และด้านคุณภาพด้านเทคนิคการตัดต่อ สามารถนำไปเผยแพร่ให้แก่เยาวชนในประเทศชาติรับฟังได้ ซึ่งใช้แนวคิดกระบวนการตรวจสอบคุณภาพรายการวิทยุกระจายเสียง (Sumon Yoosin and Kampoom Boonthawee (2011). ประกอบด้วยกระบวนการตรวจสอบ 3 ข้อดังนี้ 1)การตรวจสอบคุณภาพในขั้นเตรียมการผลิตรายการ 2)การตรวจสอบคุณภาพในขั้นบันทึกเสียง 3)การตรวจสอบคุณภาพหลังการผลิตรายการ มาเป็นแนวทางในการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจ โดยมีการวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบของแบบประเมินความพึงพอใจ ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบในการประเมิน 3 ด้านด้วยกันคือ 1)ด้านคุณภาพเนื้อหา 2)คุณภาพขององค์ประกอบของเสียงเสียงประกอบ (Sound effects) และ 3) ด้านคุณภาพด้านเทคนิคการตัดต่อ

สรุปได้ว่า การพัฒนาหนังสือเสียง เรื่องพระมหาชนกตอนบำเพ็ญเพียร วิริยะ บารมี ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อส่งเสริมความตระหนักรู้คุณธรรมด้านความอดทน เพื่อส่งเสริมความตระหนักรู้คุณธรรมด้านความอดทน เป็นสื่อหนึ่งที่มีเป้าหมายเพื่อต้องการช่วยส่งเสริมเยาวชนไทยก้าวไปสู่การใช้ชีวิตในวัยผู้ใหญ่อย่างสมบูรณ์ โดยการปลูกฝังพัฒนาคุณธรรมขั้นพื้นฐาน นั่นคือ คุณธรรมด้านความอดทน ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งเป็นสื่อที่มีอิทธิพลต่อเยาวชนไทย และสามารถเผยแพร่ได้รวดเร็วและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปองค์ความรู้

การนำแนวคิดและหลักการของการพัฒนาหนังสือเสียง แนวคิดเรื่องพระมหาชาก ในทศชาติชาดก แนวคิดการแบ่งปันสารในรูปแบบต่าง ๆ ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ แนวคิดคุณธรรมด้านความอดทน มาผลิตสื่อหนังสือเสียง ผสมผสานกับเสียงดนตรีประกอบเพื่อดึงดูดความสนใจ ให้ผู้ต้องการรับเนื้อหาหนังสือผ่านการฟัง ผ่านการตรวจสอบเนื้อหาและกระบวนการผลิตโดยผู้เชี่ยวชาญ ทำให้ได้สื่อหนังสือเสียงที่มีคุณภาพที่สามารถส่งเสริมคุณธรรมด้านความอดทน

ภาพที่ 1 แสดงองค์ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาหนังสือเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เรื่องชนกชาดกในทศชาติชาดก เพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความอดทน

หนังสือเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เรื่องชนกชาดก ในทศชาติชาดก เพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความอดทน เป็นสื่อหนึ่งที่มีเป้าหมายเพื่อต้องการช่วยส่งเสริมเยาวชนไทยก้าวไปสู่การใช้ชีวิตในวัยผู้ใหญ่อย่างสมบูรณ์ โดยการปลูกฝังพัฒนาคุณธรรมขั้นพื้นฐาน นั่นคือ คุณธรรมด้านความอดทน ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งเป็นสื่อที่มีอิทธิพลต่อเยาวชนไทย และสามารถเผยแพร่ได้รวดเร็วและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถือเป็นนวัตกรรมที่มีคุณค่าต่อสังคมไทย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยการใช้หนังสือเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านอื่น ๆ เช่น ความซื่อสัตย์ ความมีน้ำใจ ความสามัคคี เป็นต้น
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบการพัฒนาสื่อเพื่อความตระหนักรู้คุณธรรมด้านความอดทนหลากหลายรูปแบบและมีทางเลือกมากยิ่งขึ้น
3. ควรมีการศึกษาวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นวัยทำงานทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้บริหารและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ที่ให้การสนับสนุนในการทำวิจัย โดยบทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาหนังสือเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เรื่องชนกชาดกในทศชาติชาดก ตอนบำเพ็ญเพียรวิริยะบารมี เพื่อส่งเสริมความตระหนักรู้คุณธรรมด้านความอดทน” ได้รับเงินทุนสนับสนุนการวิจัยจากงบประมาณรายได้จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

References

- Department of Mental Health. (2019). *5 reasons teenagers quarrel*. [online]. [Retrieved on May 5, 2022]. From <https://www.dmh.go.th/news-dmh/view.asp?id=30076>
- Kritsamun Wattananarong. (2013). *Teaching to wait patiently (Delayed Gratification)*. [Online]. [Retrieved on September 4, 2016]. From <http://www.thairath.co.th/content/318249>.
- Kanchana Kunarak. (2016). *Development of Ethics and Life Skills Curriculum for Undergraduate Students in Faculty of Education*. Veridian E –Journal, Silpakorn University . Humanities, Social Sciences, and Arts, Silpakorn University in the 9th year. Issue 2 of May-August.
- Kulkanit Thongngao. (2016). *Development of an audiobook on females teaching proverbs to promote self-worth in contemporary Thai women*. Faculty of Mass Communication Technology, Rajamangala University of Technology Thanyaburi.
- Nongnipa Tulyanont and Pannipa Jangsuwan (2011). *Discipline and patience factors affecting achievement motivation in AC413: Operational taxation of 2nd-year students under the transfer program of the Faculty of Accounting*, Dhurakij Pundit University. Graduate Business University
- Phra Thammakitiwong (Thongdee Suratecho). (2008). *Dictionary for the study of Buddhism titled, “Khamwat”*. Bangkok: Dharma Council and Banluetham Institute.
- Phan Wannamethi. (2011). “Toleration leads to peace” The World Fellowship of Buddhists 34 (229) (May – June): 2 – 3.
- UNESCO and the Ministry of Education. (1999). *Toleration: Gateway to Peace*. Book Development Center, Department of Academic Affairs, Ministry of Education.

- Romnapat Kotwongsakorn.(2014). *Study on the results of life skills development of grade 6 students in Bangchak School (Komonprasert Uthit), Phasi Charoen District Office, Bangkok*. Graduate School Srinakharinwirot University, page 11.
- His Majesty King Bhumibol Adulyadej. (1996) *Phra Mahajanaka - The story of Mahajanaka*. Bangkok : Amarin Printing and Publishing.
- Somma Tamprawat. (2012). *Development of audiobooks*. [Online] [Retrieved on September 4,2016]. From <http://stks.or.th/th/knowledge-bank/>
- Sumon Yoosin and Kampoom Boonthawee (2011). *Creative process of television programs*. Bangkok: Sukhothai Thammathirat Open University
- Weera Ampansuk. (2017). *Patience*. [online]. [Retrieved on October 9, 2017]. From <https://sites.google.com/a/g.swu.ac.th/>
- Office of Welfare Promotion and Protection of Children, Youth, Underprivileged, and Elderly. (2017). *Characteristics of Thai children and youth who are ready to enter the ASEAN Community..*
- Taro Yamane(1973).*Statistics: An Introductory Analysis*. 3rdEd. New York.Harper and Row Publications.
- Turban, Enfrain; king, David; Lee, Jae; Loang. Ting-Peng and Turban, Deborrah.(2012) *Electronic Commerce: A Managerial and Social Network Perspective*. (7th ed.). New Jersey. Pearson Education.
- Maxwell, Robert.(1981). *Life After School: A Social Skill Curriculum*.New York :Pergamon International Library.

